

IGNACY ŁUKASIEWICZ

08(23).03.1822 – 07.01.1882

Tablica w miejscu domu urodzenia
Ignacego Łukasiewicza

Ignacy Łukasiewicz urodził się w 1822 roku w Zadusznikach (powiat mielecki) w szlacheckiej rodzinie inteligenckiej pochodzenia ormiańskiego. Jego ojcem był Józef Łukasiewicz (zm. 1836)- posesor folwarku i żołnierz Tadeusza Kościuszki, pieczętujący się herbem Łada, matką – Apolonia ze Świetlików. Miał czworo rodzeństwa: Marię, Emilię, Aleksandra i Franciszka.

I Liceum Ogólnokształcące w
Rzeszowie (popijarowskie
gimnazjum)

W 1830 roku rodzina Łukasiewiczów przeniósła się do Rzeszowa. Ignacy Łukasiewicz w latach 1832–1836 uczęszczał do popijarskiego gimnazjum, gdzie ukończył 4 klasy. W szkole tej nauczył się łaciny i języka niemieckiego. Zła sytuacja finansowa rodziny nie pozwalała na dalszą edukację i zmusiła go do przedwczesnego rozpoczęcia pracy, jednakże znajomość tych języków ułatwiła mu późniejszą edukację

W latach 1836–1840 pracował w aptece Antoniego Swobody w Łancucie jako praktykant. Była to nie tylko praca, ale przede wszystkim kontynuacja nauki w zakresie chemii i farmacji. W tym czasie rozpoczęła się także jego działalność w organizacjach demokratyczno-niepodległościowych, w wyniku czego Łukasiewicz został zarejestrowany przez władze austriackie jako obywatel politycznie podejrzany. W 1840 roku zdał egzamin tyrocynałny i awansował na pomocnika aptekarskiego. Przez następnych 6 lat pracował w Rzeszowie jako pomocnik aptekarski u Edwarda Hübla cały czas doksztalcając się w zawodzie aptekarza. W tym czasie cały czas działał na rzecz niepodległości Polski. W 1845 roku nawiązał znajomość z Edwardem Dembowskiem i został zaprzysiężony jako agent Centralizacji Towarzystwa Demokratycznego Polskiego na Rzeszów – była to organizacja o podobnym charakterze jak poprzednie, ale tym razem Łukasiewicz działał już bardzo aktywnie. 19 lutego 1846 roku został aresztowany razem ze współpracownikami. Aresztowanie uniemożliwiło wybuch powstania w Rzeszowie.

Wnętrze dawnej apteki Mikolascha we Lwowie w 2002 r.

Następnie został osadzony we Lwowie. Został zwolniony z więzienia 27 grudnia 1847 roku z powodu braku dowodów. Był jednak cały czas pod stałą obserwacją policji i miał zakaz opuszczania Lwowa. Uniemożliwiło mu to kontynuowanie działalności konspiracyjnej. W sierpniu 1848 podjął pracę w aptece „Pod Żółtą Gwiazdą”, której właścicielem był Piotr Mikolasch. Dzięki jego wstawiennictwu dostał zgodę na opuszczenie miasta i rozpoczął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie zdał wszystkie egzaminy z wyjątkiem Farmakognozji i, co uniemożliwiło mu otrzymanie dyplomu. Dyplom magistra farmacji uzyskał na Uniwersytecie Wiedeńskim 30 lipca 1852.

Powrócił do Lwowa, aby kontynuować pracę w aptece Mikolascha. W laboratorium przy aptece, na zlecenie Mikolascha, on oraz drugi asystent – Jan Zeh – prowadzili badania nad destylacją ropy naftowej. Z czasem Mikolasch wycofał się z badań, nie widząc praktycznego zastosowania nowych destylatów jako lekarstw. Na przełomie roku 1852/1853 Łukasiewicz i Jan Zeh otrzymali naftę

Nafta (inaczej **kerozyna**) – ciekła frakcja ropy naftowej wrząca w granicach 170–250 °C, mająca gęstość 0,78–0,81 g/cm³. Żółtawa, palna ciecz o charakterystycznym zapachu, będąca mieszaniną węglowodorów, których cząsteczki zawierają 12–15 atomów węgla. Stosowana jako paliwo, rozpuszczalnik i do celów kosmetycznych

Lampa naftowa

Łukasiewicz starał się potem znaleźć dla nafty zastosowanie praktyczne. Stosowane do tej pory lampy oliwne nie nadawały się do nafty i wymagały przekonstruowania. Pierwsza skonstruowana przez Łukasiewicza lampa rozświetliła wystawę apteki. 31 lipca 1853 roku jest symboliczną, oficjalną datą narodzin przemysłu naftowego w Polsce. Po raz pierwszy zastosowano w praktyce oświetlenie naftowe podczas pilnej nocnej operacji w szpitalu powszechnym na lwowskim Łyczakowie

Szpital powszechny we Lwowie zdj z 1937 roku

20 kwietnia 1857 roku w Gorlicach poślubił swoją siostrzenicę, młodszą o 15 lat Honoratę Stacherską (1837–1897), córkę Ernesta Leopolda Dydaka-Stacherskiego herbu Ostoja i Emilii z Łukasiewiczów, która była starszą siostrą Ignacego. Mieli tylko jedną córkę Mariannę (1.02.1858–7.12.1859).

Na początku roku 1854 Łukasiewicz przeniósł się do Gorlic, aby być bliżej terenów roponośnych. W tym roku w gorlickiej dzielnicy Zawodzie na skrzyżowaniu ulic Węgierskiej i Kościuszki zapłonęła pierwsza na świecie uliczna lampa naftowa. Ropę naftową eksploatowano tam już od dawna, wykorzystując ją do różnych celów gospodarczych, jak np. lekarstwo dla bydła lub smar. Łukasiewicz rozpoczął tam pracę w miejscowej aptece Jana Tomaszewicza. Jednocześnie zaczął z okolicznymi właścicielami terenów roponośnych zakładać pierwsze spółki i kopalnie ropy, które powstały w następnych latach w rejonie Gorlic, Jasła i Krosna. W tym roku założył także wraz z Tytusem Trzecieckim i Karolem Klobassa-Zrenckim pierwszą na świecie Kopalnię ropy naftowej w Bóbrce koło Krosna (spółka naftowa Trzeciecki-Łukasiewicz); kopalnia jest czynna do dzisiaj

Miejsce zapalenia pierwszej na świecie ulicznej lampy naftowej w Gorlicach

Kopalnia ropy naftowej w Bóbrce, obecnie Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza – otwarta w 1854 roku i nadal działająca, kopalnia ropy naftowej w Bóbrce

W 1861 – Ignacy Łukasiewicz adoptuje browar w Polance na destylarnię ropy naftowej i rozpoczyna działalność jako współwłaściciel spółki naftowej; przebywa tu aż do wybuchu pożaru w 1865 r., kiedy to przeniósł się do Chorkówki.

W 1857 roku otworzył rafinerię w Kłęczanach koło Nowego Sącza. Z wydobywanej w tym miejscu ropy produkował naftę, smary, oleje smarne i asfalt. Rok później zamieszkał w Jaśle, gdzie otworzył aptekę w północnej pierzei Rynku. Rok 1859 zaznaczył się tragicznie w życiu Łukasiewicza z powodu śmierci córki Marianny.

Był to także rok przenosin do Polanki pod Krosnem, gdzie po spłonięciu rafinerii założył kolejną.

Po wybuchu Powstania styczniowego wspierał je finansowo, a później pomagał popowstaniowym uchodźcom. W roku 1865 kupił pod Krosnem wieś Chorkówka i przyległy folwark Leśniówka, gdzie założył nowoczesną rafinerię.

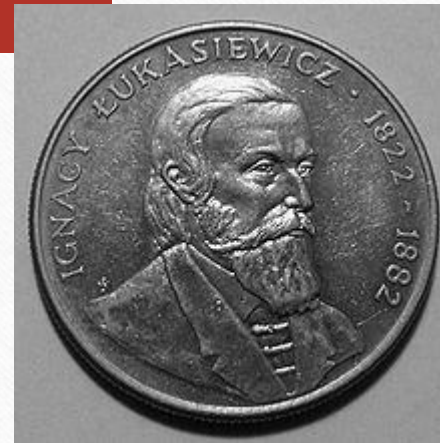

Zmarł 7 stycznia 1882 roku w wyniku ciężkiego zapalenia płuc. Został pochowany na cmentarzu w Zręcinie

Pomnik Łukasiewicza w Gorlicach przy ul. Kościuszki

Za życia otrzymał honorowe obywatelstwo Jasła (1861) i Krosna, w 1878 ku jego czci wybito medal wykonany w brązie

Tablica pamiątkowa w Jasle

Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego
im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce

Muzeum Nafty i Gazu

Od 1974 Politechnika Rzeszowska nosi imię Ignacego Łukasiewicza

Zarówno uchwałą Sejmu RP z 29 października 2021, jak i uchwałą Senatu RP z 26 listopada 2021, rok 2022 został ustanowiony Rokiem Ignacego Łukasiewicza. Sejm RP, podejmując uchwałę w tej sprawie, podkreślił jego zasługi dla rozwoju polskiego przemysłu i gospodarki, a także zaangażowanie w walkę o niepodległość. W styczniu br. przypada 140. rocznica śmierci, a w marcu 200. rocznica urodzin tego wybitnego Polaka – pioniera przemysłu naftowego, filantropa i działacza niepodległościowego.

Ignacy Łukasiewicz

https://www.youtube.com/watch?v=uMVkQjECWmM&ab_channel=PiekneUmysly

https://www.youtube.com/watch?v=2aRhhaZ-38w&ab_channel=By%C4%87jakIgnacy

https://www.youtube.com/watch?v=PEgy7StC-eo&ab_channel=PlatformaNauki